



Inrikesministeriet

Hänv: Er skrivelse 25.01.2018
SMDno-2017-1629

Såsom inbegärt utlåtande över ett utkast till en regeringsproposition med förslag till ändring av 7 kap. 1 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism får Statens ämbetsverk på Åland anföra följande.

Bakgrunden till lagändringen

Den nya rikslagen om förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism (FFS 444/2017, nedan penningtvättslagen) trädde i kraft 3.7.2017. Enligt 1 kap. 2 § 1 mom. i penningtvättslagen tillämpas lagen bland annat på penningspelssammanslutningar enligt Ålands landskapslagstiftning och fastighetsförmedlingsrörelser och rörelser för förmedling av hyreslägenheter och hyreslokaler enligt Ålands landskapslagstiftning. I penningtvättslagen föreskrivs om skyldigheterna för de rapporteringsskyldiga som avses i lagens 1 kap. 2 § i fråga om förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism, befogenheterna för de myndigheter som övervakar deras verksamhet och advokatföreningar samt om tillsynsmyndigheternas behörighet att påföra administrativa påföljder. De rikets myndigheter som nämns i 7 kap. 1 § i penningtvättslagen utövar tillsyn över rapporteringsskyldiga företags och sammanslutningars verksamhet också i övrigt, med undantag för företag och sammanslutningar med verksamhet på Åland, för vilka landskapslagstiftning har utfärdats.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Det föreslås nu att 7 kap. 1 § i lagen preciseras så att den tillsyn enligt penningtvättslagen som utövas av rikets myndigheter också omfattar penningspelssammanslutningar samt fastighetsförmedlingsrörelser och rörelser för förmedling av hyreslägenheter och hyreslokaler som är verksamma i landskapet Åland. Därtill görs vissa tekniska ändringar. Med beaktande av att det i landskapslagstiftningen för landskapet Åland föreskrivs om penningspelverksamhet och tillsynen över den samt om registrering av fastighetsförmedlare, anses det som ändamålsenligt att tillsynen över att den föreslagna lagstiftningen om penningtvätt i fråga om dessa näringsidkare efter lagändringen genom en i 32 § i självstyrelselagen avsedd överenskommelseförordning överförs till en myndighet i landskapet Åland. Detta möjliggör som en del av tillsynen över att penningtvättslagen iakttas också annan tillsyn i fråga om dessa näringsidkare.

Behörighetsfördelningen

Ålandsdelegationen har som sakkunnigorgan i frågor som gäller tillämpningen av självstyrelselagen 13.7.2016 avgivit utlåtande om genomförandet av det fjärde

Postadress

PB 58
22101 MARIEHAMN

Besöksadress

Torggatan 16 B
22100 MARIEHAMN

Telefon

växel
+358-18-635 270

Telefax

+358-18-635 268

e-post

info@ambetsverket.fi
registratur@ambetsverket.fi
www.ambetsverket.ax

penningtvättsdirektivet på Åland. Ålandsdelegationen konstaterade att direktivet innehåller bestämmelser som är avsedda att skydda det finansiella systemet genom att förebygga, upptäcka och utreda penningtvätt och finansiering av terrorism. Det var därför närmast att hänföra till rättsområdena sedelutgivning och valuta samt bank- och kreditväsendet som utgör riksbehörighet enligt självstyrelselagens 27 § 37 punkt och 29 § 5 punkt. Gärningarna har kriminaliserats i strafflagens 32 och 34a kap. Direktivet berör även andra rättsområden, vilka främst utgör riksbehörighet. Direktivets tillämpningsområde konstaterades även beröra bl.a. tillhandahållande av speltjänster och fastighetsförmedlare, vilka områden utgör landskapsbehörighet. Även för dessa gäller dock de straffrättsliga bestämmelserna i strafflagen gällande bl.a. penningtvätt, och de allmänna riksbestämmelserna om penningtvätt är tillämpliga även på deras verksamhet.

Ålandsdelegationen noterade även att förvaltningsbehörigheten enligt 23 och 30 § i självstyrelselagen följer lagstiftningsbehörigheten, om undantag för detta inte för någon förvaltningsuppgifts del anges i självstyrelselagen. Detta innebär att den som har rätt att lagstifta om en viss angelägenhet även ansvarar för handläggningen av uppgifterna. I enlighet härmed ankommer det på rikets myndigheter att jämlikt rikslagstiftningen utföra de uppgifter som penningtvättsdirektivet stipulerar om, såsom utövande av tillsyn och beläggandet av sanktioner, även på sådan verksamhet som utgör landskapsbehörighet, såsom spelverksamhet. Dessa befogenheter får dock utövas endast i den utsträckning som är nödvändigt för att förebygga, upptäcka och utreda penningtvätt eller finansiering av terrorism. Därtill ska landskapets myndigheter utöva sina befogenheter enligt landskapslagstiftningen.

Ålandsdelegationen konstaterade sammanfattningsvis att åtgärder för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism utgör riksbehörighet. Bestämmelserna i rikslagstiftningen om penningtvätt och finansiering av terrorism är tillämpliga även på den spelverksamhet som till övriga delar regleras i landskapslagstiftningen och riksmyndigheterna är till nämnda del behöriga tillsynsmyndigheter. I enlighet härmed ansågs penningtvättsdirektivet i sin helhet bli implementerat på Åland genom rikets lagstiftning.

Statens ämbetsverks slutsatser

Enligt Statens ämbetsverks bedömning är den föreslagna lagändringen förenlig med slutsatserna i Ålandsdelegationens ovan beskrivna utlåtande. Med anledning av förarbetena till penningtvättslagen konstaterade Ålandsdelegationen i utlåtandet uttryckligen att det inte är möjligt att genom en rikslag överföra statliga uppgifter på landskapets myndigheter. Däremot kan förvaltningsbehörigheten överföras genom en i självstyrelselagens 32 § avsedd överenskommelseförordning. Enligt nämnda paragraf kan genom förordning och med landskapsregeringens samtycke uppgifter som hör till riksförvaltningen för viss tid eller tills vidare överföras på en landskapsmyndighet eller uppgifter som hör till landskapsförvaltningen överföras på en riksmyndighet. I enlighet härmed har till propositionsutkastet fogats ett förslag till en överenskommelseförordning om skötseln i landskapet Åland av vissa uppgifter enligt lagen om förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism.

För egen del instämmer Statens ämbetsverk i konstaterandet om att Statens ämbetsverk på Åland inte ansvarar för tillsynen över fastighetsförmedlare i landskapet Åland eller rörelser för förmedling av hyreslägenheter och hyreslokaler. Fastighetsförmedlingsverksamhet och hyresförmedling är sådana näringsverksamheter som utgör landskapsbehörighet enligt 18 § 22 punkten i självstyrelselagen. Dessutom gäller att enligt 9 § 1 mom. 1 punkten i förordningen om regionförvaltningsverken ankommer det på regionförvaltningsverket i Södra Finland att för hela landets del sköta registrerings- och tillsynsuppgifter enligt lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism. Enligt 1 § 3 mom. i det till handlingarna fogade utkastet till överenskommelseförordning skulle även dessa uppgifter överföras till Ålands landskapsregering. Statens ämbetsverk på Åland förordar nämnda bestämmelse. Ämbetsverket har självt inte några resurser att handha uppgifter som hänför sig till förhindrande av penningtvätt eller finansiering av terrorism.

L a n d s h ö v d i n g

Peter Lindbäck

Förvaltningschef

Rainer Åkerblom